

ĐÁP ÁN THAM KHẢO KỲ THI TUYỂN SINH LỚP 10 THPT**NĂM HỌC 2026 – 2027****SỞ HẢI PHÒNG**

Môn thi: Ngữ văn

I. Phần đọc hiểu**Câu 1:** Thể thơ của bài thơ trên là thể thơ tự do**Câu 2:** Những hình ảnh xuất hiện trong câu hát của mẹ ở khổ thơ thứ nhất bao gồm: áo nâu, mưa nắng, cánh đồng toan lo, con đò đứng lặng.**Câu 3:** Ý nghĩa của hai dòng thơ:

*Trên mái nhà bão bao lần xô giạt
câu hát ru giông tố hoá bình yên.*

- Hình ảnh “bão”, “giông tố”: Biểu tượng cho những khó khăn, gian khổ, nghịch cảnh hay biến cố khắc nghiệt của cuộc đời mà gia đình và người mẹ phải đối diện.

- Hình ảnh “câu hát ru”: Đại diện cho tình yêu thương bao la, sự che chở, vỗ về và đức hy sinh thầm lặng của người mẹ.

- Ý nghĩa cả hai câu: Khẳng định sức mạnh kỳ diệu từ tình mẫu tử. Tình yêu thương của mẹ chính là điểm tựa tinh thần vững chắc, là "thông điệp bình yên" giúp con vượt qua mọi giông bão cuộc đời, biến những dữ dội thành dịu êm, đem lại cảm giác an toàn và hạnh phúc cho con.

Câu 4:

- Biện pháp tu từ điệp ngữ: “Câu hát ru” được lặp lại ở đầu các dòng thơ trong khổ cuối (*Câu hát ru ngon giấc...; Câu hát ru một thời...*).

- Hiệu quả nghệ thuật:

+ Tạo giọng điệu thiết tha, ngọt ngào, sâu lắng như chính nhịp điệu của lời ru; tăng tính nhạc cho khổ thơ.

+ Nhấn mạnh sự đồng hành xuyên suốt của lời ru (hay tình mẹ) theo năm tháng cuộc đời con, từ thuở ấu thơ cho đến khi lớn khôn, trưởng thành. Lời ru không chỉ nuôi dưỡng tâm hồn con mà còn là chỗ dựa nâng đỡ con qua những thăng trầm, “đau đáu” của cuộc sống.

+ Gọi sự bền bỉ, thiêng liêng của lời ru, gọi tình mẫu tử thiêng liêng, sâu nặng.

Câu 5:

- *Thông điệp sâu sắc nhất (Học sinh có thể chọn một trong các ý sau):*

+ Thấu hiểu, trân trọng đức hy sinh cao cả và tình yêu thương vô bờ bến của cha mẹ.

+ Tình mẫu tử là cội nguồn sức mạnh nâng đỡ tâm hồn con người trước mọi giông bão cuộc đời.

- *Những việc làm cụ thể của bản thân để thực hiện thông điệp:*

+ Biết ơn, yêu thương và kính trọng cha mẹ qua lời nói và hành động lễ phép hàng ngày.

+ Nỗ lực học tập tốt, rèn luyện đạo đức để cha mẹ vui lòng, không phụ công lao sinh thành dưỡng dục.

+ Biết sẻ chia, đỡ đần cha mẹ những công việc gia đình vừa sức; biết lắng nghe và thấu hiểu những vất vả của cha mẹ.

II. Phần viết**Câu 1:**

1. Mở đoạn:

- Giới thiệu vấn đề nghị luận: Cảm nhận bài thơ “Câu hát”

2. Thân đoạn*** Giá trị nội dung:**

- Hình ảnh người mẹ hiện lên qua câu hát ru:

+ Cuộc đời lam lũ, tảo tần: Hình ảnh áo nâu, mưa nắng, cánh đồng, con đò gắn với tuổi trẻ nhiều vất vả nhưng giàu yêu thương và hi vọng.

+ Sự hi sinh và tình yêu thương của mẹ: Dù cuộc sống nhọc nhằn, mẹ vẫn dùng lời ru để nuôi dưỡng tâm hồn con. Câu hát ru có sức mạnh xoa dịu gian khó, biến “giông tố hóa bình yên”, thể hiện tình yêu thương vô bờ bến của mẹ.

- Giá trị của câu hát ru:

+ Câu hát ru không chỉ nuôi lớn tuổi thơ con mà còn được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác.

+ Hình ảnh “lời bà ru cháu” cho thấy sự tiếp nối của truyền thống gia đình và những giá trị văn hóa dân tộc.

→ Khơi gợi lòng biết ơn, trân trọng đối với mẹ cũng như những câu hát ru thân thuộc.

*** Đặc sắc nghệ thuật:**

- Thể thơ tự do

- Hình ảnh giản dị, gần gũi, đậm chất làng quê.

- Điệp ngữ "câu hát ru" tạo âm hưởng nhịp nhàng mà da diết

Giọng thơ chân thành, giàu cảm xúc.

3. Kết đoạn

- Khẳng định lại giá trị của bài thơ

Câu 2:**1. Mở bài**

- Giới thiệu vấn đề nghị luận

2. Thân bài*** Giải thích**

- “Thấu hiểu đau đớn của cha mẹ” là nhận thức và cảm thông với những khó khăn, hy sinh, lo toan của cha mẹ trong cuộc sống về các vấn đề như: kinh tế, sức khỏe, tinh thần, nuôi dạy con cái...

→ Ngày nay, rất nhiều bạn trẻ chưa nhận thức và cảm thông với những vất vả trong cuộc sống của cha mẹ gây nên cách sống thờ ơ vô cảm.

*** Thực trạng vấn đề:**

+ Một số bạn trẻ ngày nay thường có thói quen đòi hỏi, hưởng thụ mà không quan tâm đến hoàn cảnh gia đình.

+ Chi tiêu lãng phí, không quý trọng công sức lao động của cha mẹ.

+ Thường xuyên cãi lời, trách móc hoặc có thái độ thiếu lễ phép với cha mẹ.

+ Ít chia sẻ việc nhà, không quan tâm đến sức khỏe, thờ ơ khi cha mẹ ốm đau, vất vả.

*** Nguyên nhân và hậu quả:**

- Nguyên nhân:

+ Tâm lí tuổi trẻ còn vô tư, ích kỉ, chỉ quan tâm đến bản thân. Được cha mẹ bao bọc quá mức nên chưa có cơ hội trải nghiệm khó khăn từ đó chưa hiểu hết giá trị lao động và tiền bạc.

+ Người trẻ ngày nay dành quá nhiều thời gian cho mạng xã hội, từ đó ít nhiều bị ảnh hưởng bởi bạn bè xấu, lối sống thực dụng của một bộ phận giới trẻ trên mạng dẫn đến việc ngày càng ít trò chuyện và gắn kết với cha mẹ.

+ Một số bạn trẻ ngày nay thiếu sự giáo dục về lòng biết ơn và trách nhiệm trong gia đình, nhà trường.

- Hậu quả:

+ Bản thân người trẻ hình thành lối sống ích kỉ, thiếu trách nhiệm khiến cha mẹ buồn lòng, tổn thương về tinh thần → Tình cảm gia đình ngày càng xa cách.

+ Làm mai một những giá trị đạo đức truyền thống tốt đẹp của dân tộc như hiếu thảo, biết ơn.

(Tìm và lựa chọn các dẫn chứng phù hợp cho bài viết)

*** Giải pháp cho vấn đề:**

- Đối với bản thân mỗi bạn trẻ:

+ Học cách đặt mình vào hoàn cảnh của cha mẹ để cảm thông.

+ Biết nói lời cảm ơn, xin lỗi và thể hiện tình yêu thương với cha mẹ.

+ Chăm chỉ học tập, rèn luyện đạo đức để không phụ lòng cha mẹ.

+ Chia sẻ việc nhà, quan tâm đến sức khỏe và cảm xúc của cha mẹ.

+ Không phụ thuộc vào mạng xã hội, có sự chắt lọc khi sử dụng mạng xã hội.

- Đối với gia đình:

+ Cha mẹ nên dành thời gian trò chuyện, chia sẻ với con.

+ Giáo dục con về giá trị của lao động và lòng biết ơn

- Đối với nhà trường và xã hội:

+ Tăng cường giáo dục đạo đức, kĩ năng sống,

+ Tổ chức các hoạt động trải nghiệm, thiện nguyện để học sinh hiểu hơn về giá trị của sự hi sinh và lao động.

*** Mở rộng vấn đề, liên hệ bản thân**

3. Kết bài

- Khẳng định lại vấn đề nghị luận

- Mở rộng